

IV

(Akti, sprejeti pred 1. decembrom 2009 v skladu s Pogodbo ES, Pogodbo EU in Pogodbo Euratom)

PRIPOROČILO KOMISIJE

z dne 9. oktobra 2009

o spodbujanju uporabe informacijskih in komunikacijskih tehnologij za olajšanje prehoda na energetske učinkovito gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika

(2013/105/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 211 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski parlament in Svet sta aprila 2006 sprejela Direktivo o učinkovitosti rabe končne energije in energetskih storitvah⁽¹⁾, v kateri je določen okvir za ukrepe v zvezi z možnostjo doseganja prihranka energije v sektorjih rabe končne energije, ki jih ne zajema sistem za trgovanje z emisijami (ETS).
- (2) Nacionalni akcijski načrti za energetske učinkovitost (NEEAP), ki jih določa Direktiva 2006/32/ES, imajo osrednjo vlogo pri načrtovanju izvajanja nacionalnih ukrepov, ki obravnavajo energetske učinkovitost in so izvzeti iz ETS, in poročanju o njih. V prvem načrtu NEEAP so številne države članice EU predstavile načrte za izkoriščenje potenciala IKT za prihranke energije⁽²⁾.
- (3) Komisija je oktobra 2006 sprejela sporočilo *Aksijski načrt za energetske učinkovitost: uresničitev možnosti*⁽³⁾, ki poudarja potrebo po radikalni spremembi vedenjskih vzorcev naših družb, da bi se ob manjši porabi energije ohranila enaka kakovost življenja.
- (4) Evropski svet je nato marca 2007 potrdil cilj 20-odstotnega prihranka porabe energije v EU v primerjavi s predvidevanji za leto 2020 in podprl cilj 20-odstotnega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020. Ob priznavanju povezave med rabo energije in emisijami ogljika je pozval tudi k razvoju trajnostne podnebne in energetske politike EU. Sprostitve možnosti za 20-

odstotno zmanjšanje porabe energije v EU bo po pričakovanjih privedla do znatnih prihrankov stroškov in okoljskih koristi.

- (5) Komisija je januarja 2008 sprejela sporočilo *20/20 do leta 2020: Priložnost Evrope glede podnebnih sprememb*, v katerem se predlaga daljnosežni paket dejanskih predlogov, ki kažejo, da so dogovorjeni cilji v zvezi s podnebnimi spremembami tehnološko in gospodarsko izvedljivi ter zagotavljajo edinstveno poslovno priložnost za več tisoč evropskih podjetij⁽⁴⁾. Evropski svet in Evropski parlament sta predloge potrdila decembra 2008⁽⁵⁾.
- (6) Komisija je maja 2008 sprejela sporočilo *Povečanje energetske učinkovitosti z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami*⁽⁶⁾, v katerem je priznala potencial informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT), da stroškovno učinkovito prispevajo k izboljšanju energetske učinkovitosti v vsej industriji in širši civilni družbi.
- (7) Komisija je julija 2008 sprejela *Sporočilo o trajnostni potrošnji in proizvodnji ter akcijskem načrtu za trajnostno industrijsko politiko*⁽⁷⁾ (TPP/TIP), ki vsebuje predloge, katerih cilj je izboljšati okoljsko učinkovitost izdelkov v njihovem življenjskem ciklu in povečati povpraševanje po bolj trajnostnem blagu ter hkrati spodbuditi industrijo EU, da izkoristi priložnosti za inovacije
- (8) Komisija v podporo akcijskemu načrtu TPP/TIP in na podlagi s tem povezanega mandata v sporočilu *Integrirana politika do izdelkov: okoljski vidiki izdelkov v njihovem življenjskem ciklu*⁽⁸⁾ s Skupnim raziskovalnim središčem pripravlja priručnik z napotki⁽⁹⁾ o kvantificiranju in analiziranju vpliva izdelkov in procesov, vključno z emisijami ogljika in energetske učinkovitostjo, med življenjskim ciklom na okolje.

⁽⁴⁾ COM(2008) 30.

⁽⁵⁾ Sklepi Evropskega sveta, 11. in 12. december 2008 – sklepi predsedstva, 17271/1/08 REV 1, 13.2.2009.

⁽⁶⁾ COM(2008) 241.

⁽⁷⁾ COM(2008) 397.

⁽⁸⁾ COM(2003) 302.

⁽⁹⁾ *The International Reference Life Cycle Reference System (ILCD) Handbook and supporting Data Network* (Mednarodni priručnik za referenčni sistem življenjskega cikla (ILCD) in podporno omrežje podatkov). [Http://lct.jrc.ec.europa.eu/eplca/deliverables/international-reference-life-cycle-data-system-ilcd-handbook](http://lct.jrc.ec.europa.eu/eplca/deliverables/international-reference-life-cycle-data-system-ilcd-handbook).

⁽¹⁾ UL L 114, 27.4.2006, str. 64.

⁽²⁾ Kot je navedeno v Povzetku celotne ocene vseh 27 nacionalnih akcijskih načrtov za energetske učinkovitost, ki so zahtevani v Direktivi 2006/32/ES, SEC(2009)889 konč., (*Moving forward together on saving energy*).

⁽³⁾ COM(2006) 545.

- (9) Novembra 2008 je Komisija sprejela Evropski načrt za oživitev gospodarstva ⁽¹⁾ za čimprejšnjo ponovno gospodarsko rast, ki poudarja potrebo po takojšnjih naložbah v energetske učinkovitost in čiste tehnologije. Za uresničitev tega načrta je Komisija v sporočilu *Naložbe danes za Evropo jutri* ⁽²⁾ predlagala paket ukrepov za preusmeritev finančne podpore k energiji in hitrim širokopasovnim omrežjem.
- (10) Komisija je kot del Evropskega načrta za oživitev gospodarstva vzpostavila javno-zasebna partnerstva, katerih cilj je nadaljnji razvoj zelenih tehnologij in pametnih energetskih infrastruktur v stavbah, proizvodnji in v sektorju prometa: pobude o energetske učinkovitih stavbah, tovarnah prihodnosti in zelenih avtomobilih.
- (11) Decembra 2008 je Komisija kot del pobude o zelenem prometu sprejela Akcijski načrt za uvajanje inteligentnih prometnih sistemov v Evropi in priložen predlog direktive o določitvi okvira za uvajanje inteligentnih prometnih sistemov v cestnem prometu in vmesnike do drugih vrst prevoza ⁽³⁾. Komisija je predlagala posebne ukrepe, katerih cilj je hitrejšo uvajanje ITS zaradi boljše energetske učinkovitosti v prometnih sistemih.
- (12) Energija, ki jo rabijo oprema in storitve IKT, predstavlja približno 8 % električne energije v EU in približno 2 % emisij ogljika ⁽⁴⁾. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES z dne 6. julija 2005 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovano izdelkov, ki rabijo energijo ⁽⁵⁾, določa pravila na ravni EU za dajanje izdelkov, ki rabijo energijo, na trg, vključno z izdelki IKT, v zvezi z njihovo energetske učinkovitostjo in okoljsko uspešnostjo v njihovem celotnem življenjskem ciklu. Direktiva daje priložnost prostovoljnimi pobudam, ki jih predloži industrija.
- (13) V Sporočilu o spodbujanju uporabe informacijskih in komunikacijskih tehnologij za olajšanje prehoda na energetske učinkovito gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika ⁽⁶⁾ je Komisija poudarila neizkoriščen potencial sektorja IKT in ga spodbudila, da se osredotoči na sistemске izboljšave lastnih procesov, vključno z operacijami, proizvodnjo, zagotavljanjem storitev in upravljanjem dobavne verige.
- (14) Rezultati javnega posvetovanja ⁽⁷⁾, ki so bili objavljeni septembra 2009, so potrdili, da različna podjetja zdaj izvajajo različne strategije za izboljšanje svoje energetske in okoljske učinkovitosti. Na podlagi usklajenega pristopa bi se bolje izrazile priložnosti, usmerjale naložbe in zagotovile gospodarske prednosti za celotni sektor, hkrati pa bi se cilji energetske učinkovitosti dosegli lažje.
- (15) Določitev ambicioznih ciljev v sektorju IKT za izboljšanje energetske in okoljske učinkovitosti njegovih procesov je zelo pomembna. Napredek pri doseganju teh ciljev bi moral biti merljiv in preverljiv. Cilje bi bilo treba posodobiti, ko bodo na voljo zanesljivejši osnovni podatki. Sektor IKT je izrazil zanimanje za ustanovitev Forumu IKT za energetske učinkovitost (ICT4EE), ki bi si prizadeval za sprejetje in izvajanje okvira za merjenje energetskega in ogljikovega odtisa v sektorju, določitev ciljev in merjenje napredka.
- (16) V tem priporočilu zajema pojem sektor IKT proizvodne, trgovinske in storitvene dejavnosti IKT, kot jih opredeljuje Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj ⁽⁸⁾.
- (17) Ocenjuje se, da bi lahko z izboljšavami na podlagi IKT v drugih sektorjih preprečili približno 15 % skupnih emisij ogljika do leta 2020 ⁽⁹⁾. Pričakuje se, da bo z IKT kratkoročno mogoče znatno izboljšati energetske učinkovitost v stavbnem in gradbenem sektorju ter v sektorju prevozne logistike in končne rabe energije.
- (18) Sektor IKT lahko zagotovi orodja za simulacijo, oblikovanje, analizo, spremljanje in vizualizacijo, ki so ključna za spodbujanje celostnega pristopa k zasnovi in delovanju stavb, ki upošteva veliko dejavnikov, ki vplivajo na povpraševanje po energiji. Vendar naložbe ovira dejstvo, da ni zanesljivih in preglednih sredstev za kvantifikacijo ter spremljanje energije in prihrankov stroškov v nekem obdobju na ravni sektorja, ki bi bila najboljša podlaga za strategije in orodja za zasnovi.
- (19) Prometna in logistična industrija temeljita v veliki meri na uporabi IKT, kar zadeva delovanje in optimizacijo njihovih splošnih dejavnosti, zlasti zahtev po prevozu in skladiščenju. Tako imata dobre možnosti, da prevzmeta vodilno vlogo pri optimizaciji energetskega in ogljikovega odtisa svojih storitev ter zagotavljanju ustreznih informacij za stranke.

⁽¹⁾ COM(2008) 800, Evropski načrt za oživitev gospodarstva.

⁽²⁾ COM(2009) 36.

⁽³⁾ COM(2008) 886, Akcijski načrt za uvajanje inteligentnih prometnih sistemov v Evropi in COM(2008) 887, predlog direktive o določitvi okvira za uvajanje inteligentnih prometnih sistemov v cestnem prometu in vmesnike do drugih vrst prevoza.

⁽⁴⁾ Bio Intelligence: „Impacts of Information and Communication Technologies on Energy Efficiency“ (Vplivi informacijskih in komunikacijskih tehnologij na energetske učinkovitost).

⁽⁵⁾ UL L 191, 22.7.2005, str. 29.

⁽⁶⁾ COM(2009) 111 konč.

⁽⁷⁾ Javno posvetovanje o informacijskih in komunikacijskih tehnologijah za družbo z nizkimi emisijami ogljika, 30. marec do 14. junij 2009.

⁽⁸⁾ OECD: *Guide to Measuring the Information Society* (Priročnik za merjenje razvoja informacijske družbe), rev. julij 2009; www.oecd.org/sti/measuring-infoeconomy/guide.

⁽⁹⁾ SMART 2020: *Enabling the low carbon economy in the information age* (Omogočanje gospodarstva z nizkimi emisijami ogljika v informacijski dobi), poročilo skupine The Climate group v imenu združenja Global eSustainability Initiative (GeSI).

- (20) V stavbnem in gradbenem ter prometnem in logističnem sektorju se je že ugotovilo, da so potrebne primerljive metodologije za merjenje energetske učinkovitosti in emisij ogljika, pri čemer se je že začelo tudi delo v zvezi s tem. Skupne metodologije bi morale prispevati k zagotavljanju zanesljivih podatkov in podlage, na kateri bi se lahko razvila orodja IKT.
- (21) Partnerstva med sektorji lahko pospešijo razvoj in obsežno uvajanje rešitev na podlagi IKT za spremljanje, upravljanje in merjenje rabe energije in emisij ogljika v dejavnostih, ki rabijo energijo, kar bi pomagalo zagotoviti zanesljivo podlago za odločitve o prihrankih energije in zmanjšanju emisij.
- (22) Pametno merjenje lahko zagotovi toke informacij v realnem času in možnost novih krmilnih zank, kar bi omogočilo boljše upravljanje in nadzor nad energijo ter vplivalo na končno porabo potrošnikov, zlasti kadar bi merjenje spremljalo informativno obračunavanje. Več držav članic je uvedlo pametno merjenje ali preučuje pravne obveznosti v zvezi z njegovo uvedbo. Z usklajenim ukrepanjem držav članic za določitev najmanjših funkcionalnih specifikacij za pametne števec bi se preprečile tehnične ovire in zagotovila interoperabilnost ter omogočilo uvajanje inovativnih aplikacij za upravljanje končne rabe energije na podlagi IKT.
- (23) Pametno merjenje in inteligentna omrežja so pomembna za povečanje prihrankov energije v stavbah, široko uporabo vozil na električni pogon, učinkovito oskrbo z energijo in njeno distribucijo ter za vključevanje obnovljivih virov energije. Z aplikacijami in storitvami, ki temeljijo na takem razvoju, bodo verjetno nastali novi sektorji gospodarske dejavnosti, v katerih bodo vključeni udeleženci iz energetskega sektorja in sektorja IKT. Pogoje, ki prispevajo k nastajanju novih trgov, je treba upoštevati skupaj s pilotnimi projekti in drugimi raziskovalnimi pobudami.
- (24) V tem priporočilu je treba dematerializacijo IKT razumeti kot zmanjšanje potrebe po fizični opremi, ki je temelj zagotavljanja elektronskih storitev. Dematerializacija je zelo pomembna za javno naročanje IKT. To se lahko doseže z optimizacijo uporabe obstoječih fizičnih virov, optimizacijo konfiguracije sistemov IKT in zagotavljanjem, da dopolnitve ali posodobitve obstoječih sistemov niso pogodbene ali tehnično omejene.
- (25) Kot je razvidno iz javnega posvetovanja iz uvodne izjave 14, obstaja pripravljenost za vključitev v dejavnosti za izboljšanje energetske učinkovitosti in zmanjšanje emisij ogljika na vseh ravneh vlade. Vloga IKT pri doseganju teh ciljev je tudi v središču obstoječih pobud javnih organov po Evropi. Potrebno je učinkovito sodelovanje na nacionalni, regionalni in lokalni ravni vlad držav članic za zagotovitev skladnosti ukrepov, izkoriščanje pozitivne sinergije med njimi in pridobivanja skupnega znanja na podlagi izmenjave rezultatov izkušenj.
- (26) Po ocenah bi se lahko s širšo uporabo aplikacij, kot so spletne javne storitve in aplikacije, in naprednimi tehnologijami za sodelovanje prihranilo najmanj 1 do 2 % skupne porabe energije do leta 2020 po vsem svetu⁽¹⁾. Da bo lahko EU dosegla znatno večje prihranke, bo bistvena širokopasovna infrastruktura po vsej Evropi.
- (27) Nobena posamezna organizacija ali skupina zainteresiranih strani ne more učinkovito ukrepati sama. Usklajeni ukrepi veliko organizacij v javnih in zasebnih sektorjih, vključno s partnerstvi na ravni mest in regij, lahko sprožijo pionirsko sistemsko spremembo v celotni družbi. Poleg tega želi Komisija spodbuditi izmenjavo najboljših praks glede uporabe rešitev IKT za izboljšanje energetske učinkovitosti.
- (28) Za resničen napredek je potrebno delovanje na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Zato morajo nacionalni, regionalni in lokalni oblikovalci politik držav članic potrditi svojo popolno zavezanost k spodbujanju pravočasnega izvajanja ukrepov iz tega priporočila –
- PRIPOROČA, da sektor informacijskih in komunikacijskih tehnologij
- Za zmanjšanje vse večjega deleža emisij ogljika ter krepitev potenciala informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT), da imajo osrednjo in ključno vlogo pri prehodu na energetsko učinkovito gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika:
- (1) spodbuja proces postopne dekarbonizacije, ki bo privedel do izmerljivega in preverljivega zmanjšanja energetske intenzivnosti in emisij ogljika vseh procesov, vključenih v proizvodnjo, prevoz in prodajo opreme in sestavnih delov IKT;
 - (2) prek svojih sektorskih združenj sodeluje pri izvajanju dejavnosti Evropske komisije, katere cilj je:
 - (a) oblikovati okvir za merjenje energetske in okoljske učinkovitosti, za katerega naj bi sektor po pričakovanih predložil osnovne podatke do leta 2010;
 - (b) sprejeti in izvajati skupne metodologije za ta namen do leta 2011;
 - (c) do leta 2011 določiti cilje energetske učinkovitosti, katerih namen je do leta 2015 preseči cilje EU za leto 2020;
 - (d) izdati načrt v treh mesecih od sprejetja tega priporočila, nato pa še letna poročila;
- ⁽¹⁾ SMART 2020: Enabling the low carbon economy in the information age (Omogočanje gospodarstva z nizkimi emisijami ogljika v informacijski dobi), poročilo skupine The Climate Group v imenu združenja Global eSustainability Initiative (GeSI).

- (3) sodeluje z Evropsko komisijo ter drugimi ustreznimi javnimi organi in mednarodnimi organizacijami za oblikovanje okvira za preglede in preverjanje, s katerimi se bo ocenjevalo, ali bodo posamezna podjetja dosegla cilje v zvezi z energetske intenzivnostjo in zmanjšanjem emisij ogljika ter kako bodo to dosegla;
- (4) v tesnem sodelovanju s stavbnim in gradbenim sektorjem opredeli rešitve IKT za izboljšanje okoljske in energetske učinkovitosti v novih in obstoječih stavbah ter praks v gradbeništvu in pri obnovi, kar bo temelj skupnega načrta za obsežno sprejetje takih rešitev;
- (5) v tesnem sodelovanju s stavbnim in gradbenim sektorjem odpravi ovire za splošnejšo uporabo orodij IKT za oblikovanje in simulacijo ter drugih pomembnih aplikacij, ki spodbujajo skladnost z veljavnimi pravnimi ureditvami za učinkovitost stavb in k njej pripomorejo;
- (6) v tesnem sodelovanju s sektorjem prometa in logistike opredeli rešitve IKT za izboljšanje okoljske in energetske učinkovitosti za njihove storitve, kar bo temelj skupnega načrta za obsežno sprejetje takih rešitev ob usklajenosti z delom, izvedenim v okviru akcijskega načrta ITS;
- (7) v tesnem sodelovanju s sektorjem prometa in logistike pripravi sistematični okvir za zagotavljanje izčrpnih, primerljivih in zanesljivih podatkov o porabi energije in emisijah ogljika pri tovornih in prevoznih dejavnostih ter storitvah za vse potencialne uporabnike.
- DRŽAVAM ČLANICAM PRIPOROČA, NAJ:
- Za zagotovitev popolne skladnosti politik IKT z nacionalnimi, lokalnimi in regionalnimi pristopi za prehod na energetske učinkovito gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika:
- (8) prek svojih pristojnih nacionalnih organov:
- (a) najpozneje do konca leta 2010 dosežejo dogovor glede skupne minimalne funkcionalne specifikacije za pametno merjenje, ki je osredotočeno na zagotavljanje boljših informacij potrošnikom o njihovi porabi energije in boljših možnosti za njeno upravljanje;
- (b) najpozneje do konca leta 2012 vzpostavijo skladen časovni okvir za uvedbo pametnega merjenja;
- (9) sprejmejo in izvajajo prakse javnih naročil, ki izkoriščajo učinek vzvoda povpraševanja javnega sektorja glede dematerializacije blaga in storitev IKT;
- (10) na vseh ravneh uprave spodbujajo uporabo ustreznih orodij IKT zaradi boljšega razumevanja posledic različnih politik in preprečevanja negativnih učinkov prelivanja njihovega medsebojnega delovanja;
- (11) spodbujajo uporabo energetske simulacij in modeliranja pri izobraževanju in usposabljanju strokovnjakov v kritičnih sektorjih, zlasti:
- (a) arhitektov, gradbenikov in inštalaterjev;
- (b) izvajalcev energetske pregledov;
- (c) na področju logistike in prevoza blaga ali oseb;
- (d) na področju javnih služb, načrtovanja in funkcij politike;
- (12) prek svojih nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov izvajajo in po potrebi posodobijo strategije za uvedbo zanesljive hitre širokopasovne infrastrukture, da se olajša spremljanje in upravljanje porabe, distribucije in pridobivanja energije, vključno z obnovljivimi viri energije, ter za uvedbo sistemov v vsej skupnosti, kot so pametno merjenje, pametna omrežja in pametna mesta;
- (13) poleg obveznosti iz člena 3.11 in Priloge I.2 k Direktivi 2009/72/ES o notranjem trgu z električno energijo⁽¹⁾ vključijo vse pomembne zainteresirane strani v obsežne pilotne projekte in predstavitev pametnega merjenja in inteligentnih omrežij, da se vzpostavi soglasje glede zahtev v zvezi z inovacijami na podlagi IKT v prihodnosti;
- (14) prek svojih nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov izkoristijo odprte digitalne platforme za spodbujanje celostnega pristopa k urbanističnemu načrtovanju in zagotavljanju javnih storitev ter podprejo izmenjavo znanja in katalogov najboljših praks, pa tudi vzdrževanje enostavno dostopnih zbirk informacij;
- (15) prek svojih nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov zagotovijo možnosti za ustvarjalne oblike sodelovanja in reševanja težav na ravni skupnosti na podlagi zbiranja zamisli, natečajev in, kadar je mogoče, z zagotavljanjem prostega dostopa do veliko različnih javnih digitalnih virov in javnih podatkov;
- (16) prek svojih nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov razširijo prednosti nadomestitve nespletnih upravnih postopkov s spletnimi aplikacijami in storitvami, na podlagi katerih se uresničuje izboljšanje energetske učinkovitosti, na vse segmente svojih skupnosti.

⁽¹⁾ UL L 211, 14.8.2009, str. 55.

POZIVA države članice, naj:

v 12 mesecih po objavi priporočila in nato enkrat na leto Komisijo obveščajo o vseh ukrepih, sprejetih na podlagi tega priporočila.

V Bruslju, 9. oktobra 2009

Za Komisijo
Viviane REDING
Članica Komisije
